

Neobyčejné obrázky

ze života v protektorátu

a v poválečných letech

z pohledu docela obyčejné malé holky

Marie, tehdy Tobiášová, se narodila
10. října 1937 v Sedlištích nedaleko Jimramova.

Do obecné školy i do dívčí třídy měšťanky chodila Marie v Jimramově. Nejvíce ji bavil zpěv a tělocvik, ráda měla také zeměpis. Dějepis se ale učila nerada.

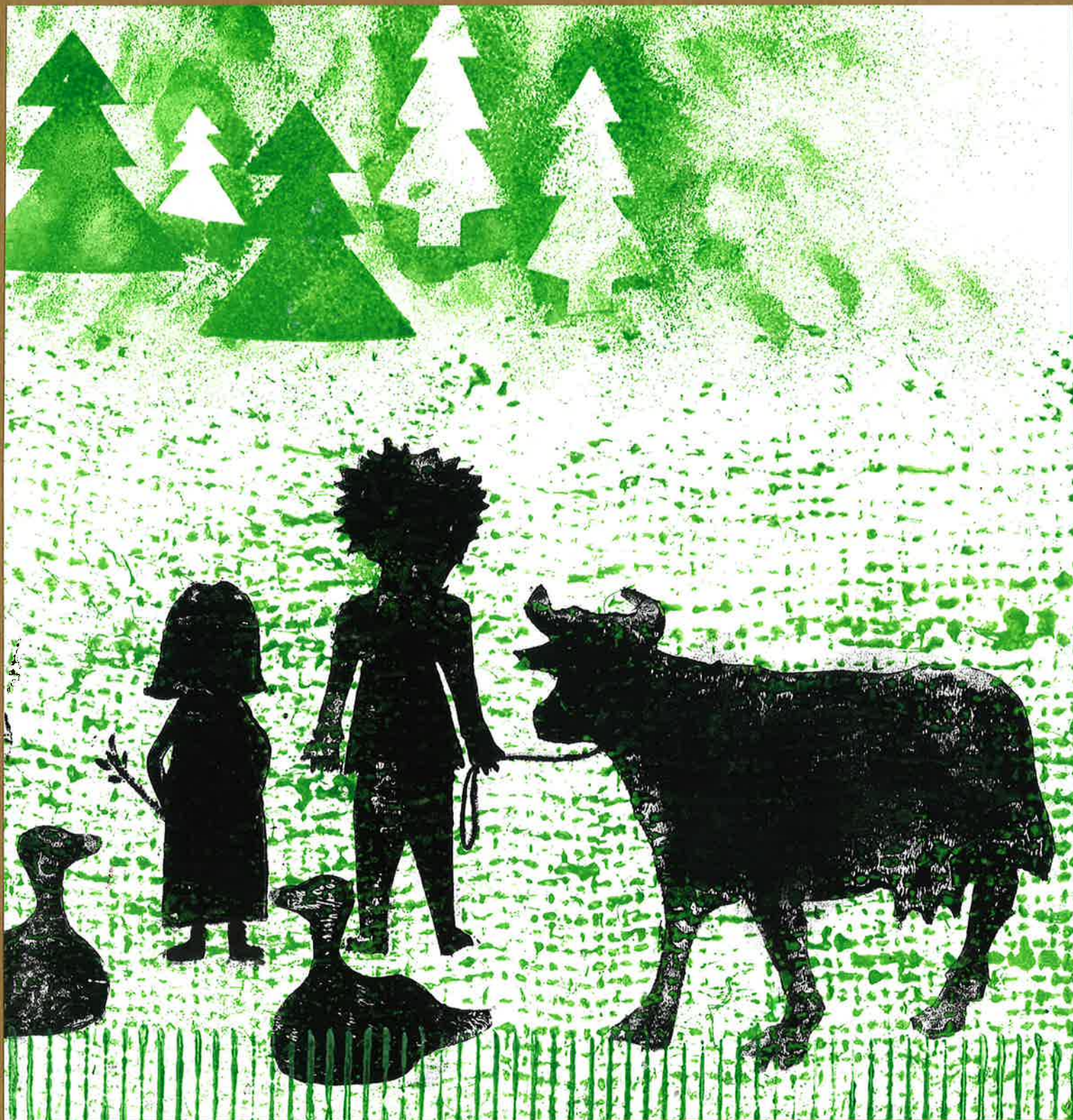

Které řeky protékají Jimramovem, Maruško?

Prosím, Svratka a Fryšávka.

Tehdy byly děti zvyklé od malička pomáhat. Nejdříve mívaly na starosti husy, potom pasení krav. Většinou se hnalo až do Olšín, což byla skoro hodina cesty. Děti musely dávat pozor, aby se husy nedostaly lidem do zahrad a na pole, aby neudělaly škody.

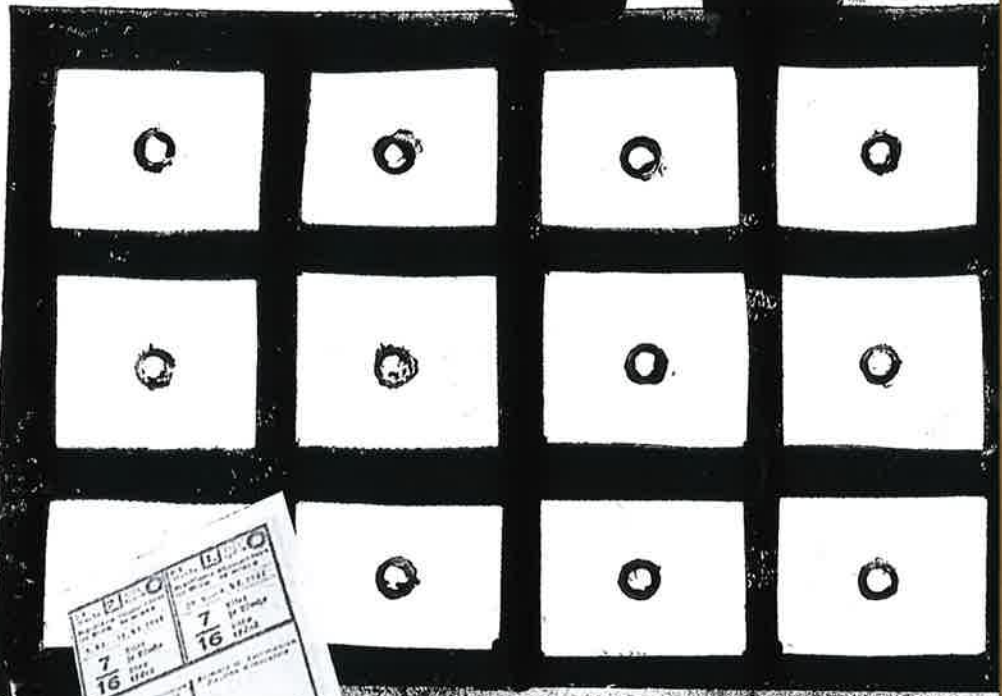
Od začátku války až do roku 1950 fungoval přidělový systém. Potraviny a další zboží bylo na lístky, které rodiny dostávaly podle počtu dětí. Maruška chodívala do Trhonic do obchodu paní Kynclové. Děti se nikdy neodvážily něco sníst cestou domů.

Chcete moustek mít
Jen ho s „KVETOU“
připravit.

*„Lepší každé
číslo“*

» IRVETA «

Za války byly zakázané zabíjačky bez povolení. Lidé však toto nařízení někdy porušovali a tajné zabíjačky takzvaných „černých prasat“ byly docela časté. Rodiče se báli, aby o tom děti někde nevyprávěly a neprozradily je tak.

Na konci války vesnicemi projížděly kolony nákladních aut s německými vojáky. Malé děti, zabrané do hry, na rozdíl od jejich rodičů vojáky nevnímaly jako velké nebezpečí.

Nebezpečným dnům ještě nebyl konec. 9. května byl při svém návratu ze Sedlišť na mostě směrem na Poličku zastřelen Josef Mrštík i se svým synovcem Ladislavem Baštou. Německá hlídka pak oba vhodila do rozvodněné Svratky. Maruška vzpomínala, že se to velmi dotklo celé vesnice a vybavuje si strach, který se mezi lidmi ještě několik dní poté šířil.

Odjíždějící Němci se zbavovali mnoha věcí, včetně zbraní. Nebylo velkým překvapením, že se k nim někdy dostaly i děti. Kluci od sousedů dokonce nějaké pušky sebrali a vzali si je domů. O tom, že je to velmi nebezpečné, moc nepřemýšleli.

Franta Vašek s jednou ze zbraní tak nešťastně manipuloval, že nedopatřením zastřelil svého tatínka.

Po osvobození se zdálo, že se život vrátí do předválečných kolejí. Byl obnoven skaut a v Jimramově založila sestra Viktorie Marie Havlová dívčí oddíl. Scházely se v budově Christianea, kde řádové sestry vedly dětskou opatrovnu. Na dny strávené mezi skautkami Marie vzpomíná velice ráda. Na táboráky a hry s hledáním pokladů.

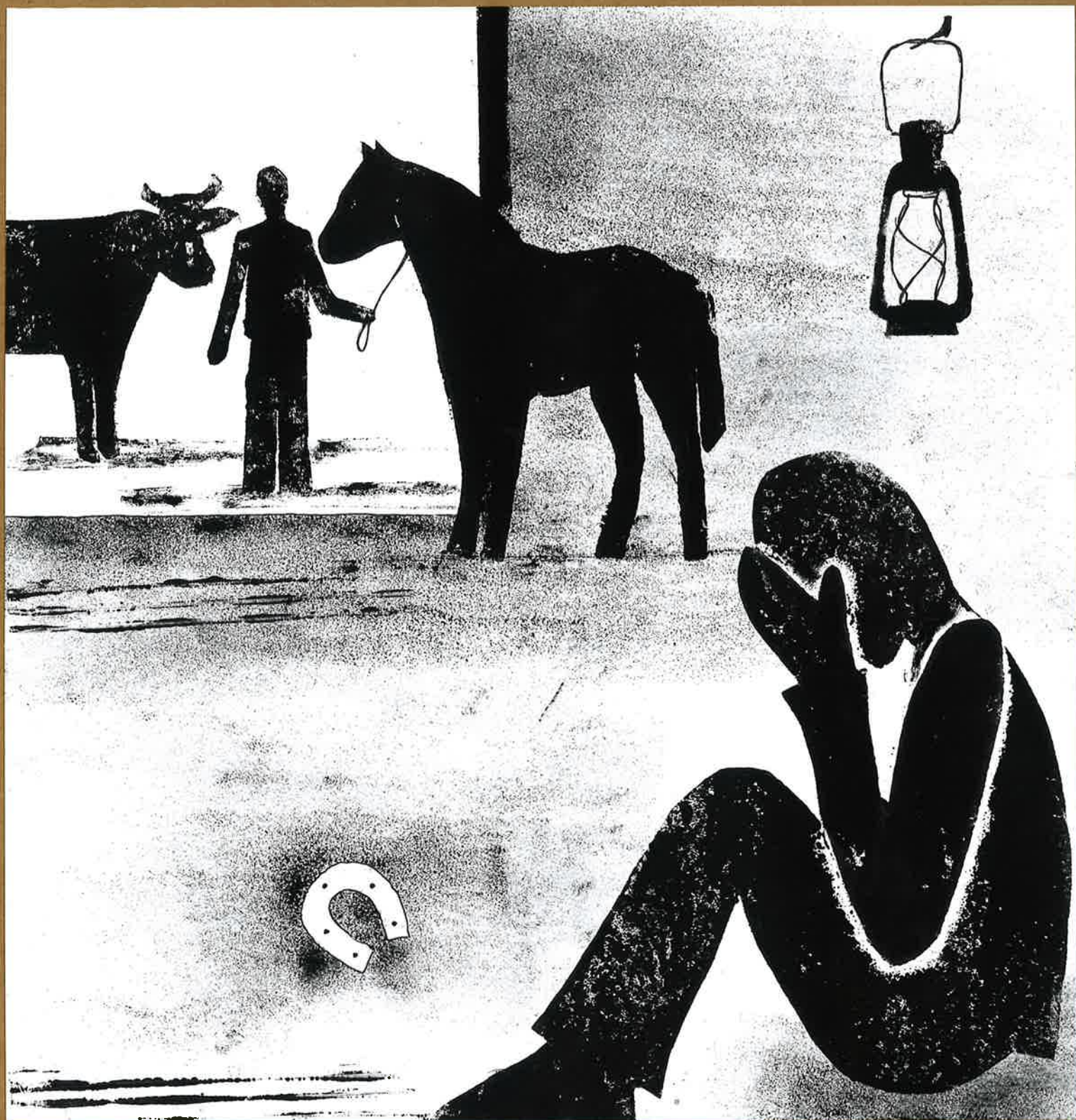

Po válce začala postupná kolektivizace. Téměř nikdo nevstupoval do zemědělských družstev dobrovolně. Zemědělci museli plnit povinné dodávky, při jejich nesplnění hrozily tresty. Děti měly na starosti slepice a sbírání vajíček. Čistily je, dávaly na ně razítka a odevzdávaly je do obecního domu.

Hlavně buď
opatrná, Maňko!

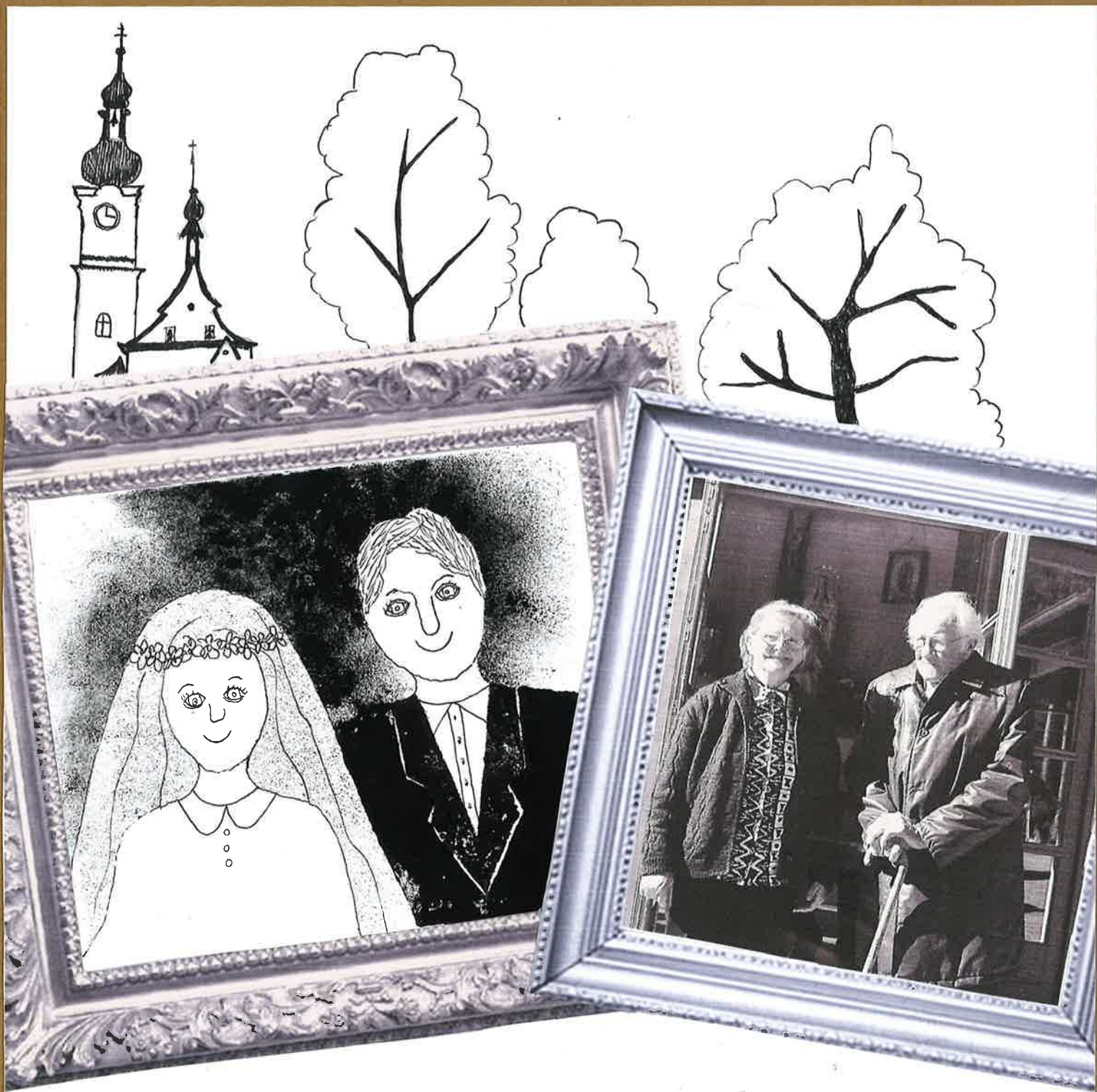
Mariini rodiče měli hospodářství a komunisté jim také vše vzali. Odvedení oblíbeného koně nesl Mariin tatínek velmi těžce a z této události se již do smrti nevzpamatoval.

Po ukončení měšťanky šla Marie do učení. Tehdy měl málokterý mladý člověk možnost vybrat si školu podle svých zájmů. Stát určoval počty žáků do všech odvětví hospodářství. Marie byla přiřazena do kovoprůmyslu a dva roky se v Holicích učila zámečnicí.

V osmnácti letech se Marie vdávala. Svatbu měla veselou, hodně se hrálo a zpívalo. S manželem měla tři děti, všechny problémy překonávali díky hluboké katolické víře. Dodnes se snaží vzpomínat jen na to pěkné, co jí život přinesl.

Použité fotografie:

rodinný archiv Marie Bradáčové

archiv městyse Jimramova

<https://www.jimramov.cz/images/stories/sedlit.jpg>

<https://www.jimramov.cz/images/stories/p1000734.jpg>

<https://mediagurucdn.azureedge.net/wp-content/uploads/2012/08/protektorat.png>

<https://www.holice.eu/zivot-ve-meste/fotogalerie/fotografie-z-historie-holic/>